

ščaja vsak četrtak
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
poštovanjem na dom
na cele leto K 3.—
na pol leta „ 2.00
na četrt leta „ 1.30

Naročnina se pošilja
upravnštvu v tiskarai
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Določniki katol. ti-
slovnega društva de-
lajo list brez po-
sobne naročnine.

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobí
se v tiskarai in pri
gospodu Kevah-u na
velikem trgu po 10 A.

Rekopis se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 12 h, dvakrat 15 h,
trikrat 24 h.

Štev. 25.

V Mariboru, dne 23. junija 1898.

Tečaj XXXII.

Slovani v zlati Pragi.

Oči vseh Slovanov so se obračale pre-
tekle čni v zlato Prago. Tam so se zbrali
odposlanci vseh plemen velikega slovanskega
naroda, da proslavijo z brati Čehi stoletnico
rojstva jednega največjih in najslavnejših
sinov češke domovine, Františka Palackyja.

František Palacky si je pridobil za Čehe
na prosvetnem in političnem polju neven-
ljivih zaslug. Da povzdigne svoj narod na
odlično stopinjo človeške omike, bil je glavni
smoter vsega njegovega pisateljstva in de-
lovanja. Z zgodovinskimi spisi je odkrival
svojim rojakom slavno preteklo zgodovino
češkega naroda ter jih vspodbujal k delav-
nosti, ki je jedini pravi porok velikosti vsa-
kega naroda. Z ustanavljanjem prosvetnih
zavodov, podjetij in časopisov je ponujal
narodu priliko, da se izobraža in povspenja
do višje omike. Na političnem polju pa se je
potegoval za enakopravnost vseh avstrij-
skih narodov, kajti le enakopravnost omo-
gočuje vsakemu narodu prosto razvijanje
njegovih sil in zmoglosti.

Velikanu Palackyju so veljale zadnje
slavnosti v kraljevi, zlati Pragi. Rus in Poljak,
Slovenec in Hrvat, Srb in Bolgar, vsi so
prihiti v srce češkega kraljestva, da z brat-
skim narodom českim obhajajo spomin slav-
nega moža. Cela Slavija se je klanjala neu-
morno delavnemu duhu velikega Palackyja...

Ko so se različni bratje slovanskega
naroda znašli ob tej priložnosti v krasni
Pragi, zaplamtela je v njih srcih zopet moč-
nejše bratska ljubezen. Bolj živo kakor kedaj

jim je stopila pred dušo resnica, da so vsi
sinovi matere Slavije, da so si bratje, da se
morajo torej tudi ljubiti kakor bratje. In
zato so bile slavnosti v čast Palackyju za-
jedno tudi slavnosti slovanske uzajemnosti.

Slovenci, ako se sami sebe ljubimo, se
moramo navduševati za uzajemnost slovan-
skih narodov. Z uzajemnostjo stojimo in pa-
damo. Ako Čehi, Poljaki in Hrvati v odlo-
čilnem trenutku pri rešitvi jezikovnega vpra-
šanja pozabijo na nas Slovence, potem je
slovenski narod izgubljen, njegov obstanek
uničen. Kakor hitro smo zapuščeni od svojih
slovanskih bratov, razlilo se bo nemško in
italijansko morje po naših livadah in tratah
ter preplavilo domovino slovensko.

S srčnim veseljem zri smo torej pre-
tekle dni v Prago, kjer se je na novo skle-
pala slovanska ljubezen, kjer se je zopet
oživila slovanska uzajemnost. Da bi ta
čustva v srcu slovanskih narodov ne zaspala,
ampak se vedno bujnejše razvijala, to je
želja ubogega in zatiranega slovenskega
naroda!

Avstrijsko-ogrška nagodba.

(Konec.)

IV.

2. O novem užitninskem davku.
Kakor je znano, plačujemo zraven zemljišč-
nega, hišnega davka, davka od hiš, prostih
staraninske dače, zraven pridobitnega davka
in dohodarine, torej zraven peterih davkov
še takozvani užitninski davek, in sicer od

žganja, vina, piva, mesa, sladkorja, petroleja
in še drugih potrošnih stvari. Kako visok
naj je ta davek, določi se skupno. Po vla-
dinem načrtu nagodbe namerava se ta davek
povišati in sicer pri žganju od 35 oziroma
45 kr. na 50 oziroma 60 kr. za liter, pri
pivu toliko, da bi postal liter za 2 kr. dražji,
pri sladkorju pa kilogram za 6 kr.; in na-
zadnje pri petroleju toliko, da bi se namesto
2 gl. oziroma 2 gl. 40 kr. plačevalo od meter-
centa 3 gl. 50 kr. Vladi se vidi potrebno
pri imenovanih čveterih stvareh povišati
davek, da, kakor pravi, pomnoži državne do-
hodke, zboljša finančni položaj kraljestev in
dežel in tudi položaj dotičnih kmetijskih in
trgovinskih podjetij in obrtov. Državne do-
hodke je treba zvišati, ker se hočejo urad-
nikom in častnikom zboljšati plače, ker je
pri davčnih uradih treba nastaviti več ljudi
in ker so vsled novega civilnopravnega
reda pri sodiščih postali troški večji. Kako
pa misli vlada zboljšati po novem davku
denarne razmere posameznih dežel in položaj
dotičnih podjetij in obrtov? Od 50 milj., ki
bi jih odslej na leto več dobivala, odkazala
bi deželam 10¹/₂ milijona, katere svota bi
se imela pravično razdeliti; Štajarska bi
potemtakem dobivala na leto iz državne bla-
gajnice 567.400 gl. Lep denar; ali vladi se
ni treba zahvaljevati zanj, kajti dežele bi za
ta dar morale se odpovedati nakladam na
žganje in pivo, ki so je doslej pobirale, in
izgubile mnogo več, nego bi dobile. Vsled
tega bi se zopet morale zvišati deželne do-
klade in tako je tista dobrota, ki se oblju-
buje deželam, le gola laž. Deželam bi bile

Listek.

Levom v razmesarjenje.

Zgodovinska povest. Prevel Krutogorski.

(Dalje.)

Drugi dan za rana je čoln z dvema mla-
dima ribičema odplul iz varne male luke,
spremljan z blagoslovom cele občine. Ob
ugodnem vetru sta mogla dospeti do obrežja
v dvanajstih urah. Ako ostane veter severo-
vzhoden, potem se vrneta peti ali šesti dan
nazaj, ostavši v Kartagi k večjemu dva dni.
Perpetua je cele ure stala vrhu stražniške
skale, gledaje neskončno morsko površje, tiha
in nepremična, kakor mramorna soha. Kedaj
se vrneta? Li ga vidi še kedaj?

Ure in dnevi so tekli na malem otoku
v mirnem, jednoličnem trudu. Dan je minil
med skupno molitvijo, skupnim kosilom in
delom. Perpetua je poučevala otroke. Opra-
vivši svoje dolžnosti, je šla na skalo in pre-
sedala na nji po cele ure, oziraje se tjakaj
na jug, kjer je izginilo znano jadro. Ono
toplo čustvo, ki jo je že zdavnaj vleklo k
odkritosrčnemu, vernemu mladeniču, ji je
postalo docela jasno sedaj, ko je bil on daleč
od nje; znala je sedaj, da ljubi mladega ri-
biča in zavest, da ji tudi on vrača ljubav, je

napolnjevala njeno dušo s srečo. Sklenila je
po njegovi vrnitvi postati njegova žena. V
mali občini bodo pozdravili njuno zvezo —
vedela je — z veseljem. Marljivo, tiho živ-
ljenje ob strani ljubljenega moža se ji je
kazalo tisočkrat lepše od vseh zemeljskih
naslad burnega, razuzdanega Rima.

Z rastočo nestrpnostjo je ždela Perpetua
Antonove vrnitve; ali ura je minila za uro,
dan za dnevom — njiju ni bilo. Sedmi dan
po odhodu obeh ribičev je bilo jasno vsem,
da ju je doletela nesreča, kajti morje je bilo
mirno, veter ugoden. Vrniti sta se morala
danes ali nikdar.

Ribiča se nista vrnila.

Šele ko se je nad morjem docela zgostil
večerni oblak, je Perpetua prišla raz skale.
Znala je, da se on ne vrne, da je izgubljen
za-njo.

Zavita v plašč je prečula vso noč v
svoji hišici, ne zatisnivši oces. Kaj donese nji,
njim vsem, naslednji dan? Morda prerani,
mučeniški konec!...

Česar se je Perpetua bala, — se je vse
obistnilo...

Anton in Katon sta bila srečno prijad-
rala do suhega in skrivši čoln v varen kraj,
sta odšla v Kartago. Ondi so ju izpoznali na
trgu. Skušala sta pobegniti, a bila sta zgrab-

ljena in vržena v ječo. Ker nobeden njiju
ni bil rimski državljani, zato je bil namest-
nik zaukazal trpinčiti, da bi izvedel od njiju,
kje da prebivajo pobežli kristjani. Katona so
izpraševali prvega. Že po jednournem trpin-
čenju, in da bi se izognil nadaljnjim mukam,
izdal je svoje, zatajil krščansko vero in bil
izpuščen. Po izdajstvu Katonovem se jim ni
zdelo potrebno mučiti še Antona. A njega
strah pred smrtjo nikakor ni primoral zata-
jiti sveto vero in darovati maliku. Pustili so
ga torej v temnici, da bi ga kaznovali skupno
z drugimi, koje so upali kmalu poloviti.

V jutro osmega dne po odhodu čolna
je na skali stoječi čuvaj naznanil kristjanom,
da se približuje otoku precej velika ladija.
Po njeni opravi je bilo spoznati, da je to
cesarska vojna ladija.

Okoli poldne je v mali tabor priletela
pušica. Dovršilo se je... Može, ženske in
otroci so obstopili križ in ko se je bil pri-
kazal prvi čoln z vojniki, pali so vsi na ko-
lena in zapeli zahvalno pesem.

Rimskim vojakom ni nihče nasprotoval.
Može, žene in otroci so se dali dobrovoljno
povezati neusmiljenim vojakom.

Prepeljali so jih na barko. Drugi dan so
bili v Kartageni in so stali pred namestnikom.

«Vi ste kristjani,» je začel ta, «zakaj
ste bežali?»